

Propositions of Prof. Dr. D.H.Th. Vollenhoven

Submitted to the Curators of the Free University

Translated by Dr. J. Glenn Friesen

© 2006

Translator's Introduction

This List of Propositions was located in the Dooyeweerd Archives at the Historische Documentiecentrum voor het Nederlandse Protestantisme in Amsterdam (*Lade I, 3*). It is not dated. The Curators of the Free University had requested the Propositions on February 25, 1938, and they were to be delivered prior to April 4, 1938. Both Vollenhoven and Dooyeweerd were required to submit a list of Propositions on two topics: (a) the continued existence, the immortality and the substantiality of the soul and (b) the union of the two natures of Christ.

There is another list of Propositions sent by Prof. Herman Dooyeweerd, and we know from Marcel Verburg that it was sent on March 19, 1938.¹ A similar date can therefore be assumed for Vollenhoven's List of Propositions.

Vollenhoven's propositions are sometimes ambiguous. For example, does Proposition I mean that the continued existence of the soul is not an idea that we can investigate *philosophically*? Or does it mean that Vollenhoven accepts the continued existence of the soul? If so, how could it continue, based on Vollenhoven's belief man's entire existence is temporal? For Vollenhoven rejected Dooyeweerd's idea of a supratemporal selfhood that survives death. For Vollenhoven, the entire man dies. Both body and soul are temporal, and both die. So even if God gives immortality as a gift to his children at the Last Judgment, there can be no continued existence for man between death and the Last Judgment. This teaching is a necessary consequence of Vollenhoven's thoroughly temporalized view of man. But the consequences are even more bleak than the doctrine of soul sleep, for in Vollenhoven's view, there is not even a soul that is sleeping until the

¹ See Marcel Verburg: *Herman Dooyeweerd: Leven en werk van een Nederlands christen-wijsgeer* (Baarn: Ten Have, 1989) ['Verburg'], 226.

Last Judgment. There is nothing that survives death. Nor does Vollenhoven give any explanation for how the identity of God's children is continued at the Last Judgment. In my view, Vollenhoven has not given a satisfactory answer to the questions of the Curators.

One of the most significant points made in these Propositions is Vollenhoven's preference for Western Augustinian Christendom in contrast to Eastern [Orthodox] Christianity.

Because this documents is not available elsewhere, I have given both the original Dutch version as well as my translation.

Propositions submitted by Prof. Vollenhoven [English Translation]

A. Concerning the continued existence, the immortality and the substantiality of the soul

I. The continued existence of the soul after death is not open to discussion for Calvinistic philosophic thought.

II. According to Holy Scripture, immortality is not an original quality of the soul. Scripture uses the word 'soul' either in the sense of "living soul" or in the sense of "heart." But immortality is a gift that God (Who alone possesses immortality), on account of Christ, graciously gives to His children at the Last Judgment.

The term "immortality of the soul" therefore does not appear in Holy Scripture. Nor does it appear in the Confession [of Faith]. This is in keeping with the fact that various well-known Gereformeerde theologians have harboured serious objections against this term. They have also expressed these objections, without this leading to any conflict in their faculty [of theology]. For no one concluded that these objections had cancelled the agreement [by these theologians] with Article 37 of the Dutch Confession of Faith.

III. Concerning the substantiality [of the soul] I would refer to the propositions of my colleague Dooyeweerd.

B. Concerning the union of the two natures in the Mediator

I. The disagreements concerning this do not relate to the confession of the mystery of the incarnation of the Word and the terms ‘hypostatic union,’ ‘in unity of the person’ and ‘not two persons.’ The disagreements relate exclusively to the attempts to more precisely describe the human nature of the Mediator by using the terms ‘*anhypostatos*’ and ‘impersonal’ in connection with that human nature.

II. Neither of these terms appears in Holy Scripture. Nor do these terms appear in the Confession. The difficulties are then limited to the philosophical-dogmatic terms and their meanings.

III. The said two terms, [‘*anhypostatos*’ and ‘impersonal’] although they are today frequently used together in a promiscuous [‘*promiscue*’] way, do not have the same meaning, as can be seen from the history of the doctrine concerning the Mediator.

a) The first term [‘*anhypostatos*’], when it is distinguished from the second, has a disqualifying meaning both in practice as well as *in philosophicis* [philosophically].

As long as this [disqualifying meaning] was appreciated, that is to say, as long as the danger of Gnostic subjectivism remained acute, this idea [of *hypostatos*] was therefore also rejected by orthodox authors in their interpretation of the doctrine of the Mediator,

b) The second term [‘impersonal’] lacked this said disqualifying tendency. Yet, as long as one views it in its original meaning, this term was only of use in universalistic-subjectivistic conceptions, as a negative correlate of the positive ‘common human nature.’

IV. Both terms therefore contain much more than what the Confession asserts.

For the first term [‘*anhypostatos*’], this additional meaning derives from a conception that is also opposed by colleague Hepp. For the second term [‘impersonal’], this additional meaning derives from a view that agrees with the Eastern, but not the Western Augustinian view of this dogma.

V. The use of both terms in their original meaning is then something that must be rejected by those who value holding fast to the Augustinian tradition.

VI. The identification of these two terms, which has gone on for some time, rests on an insufficiently sharp philosophical distinction of the related conceptions.

So they deserve to be rejected based on the requirement of scientific clarity alone.

Currently, both conceptions are again gaining influence. Given that fact, the rejection of these terms is worthwhile not only for the investigation of philosophy in the first centuries of our era, but just as much for distinguishing philosophical currents in our own time.

VII. The identification of one or both of these terms with the terminology of the Confession, which has also been going on for some time, rests either on a conscious interpretation of the Confession in the spirit of the said conceptions, or else on an insufficiently sharp distinction between the Confession and one or both of these interpretations.

Based on the requirement of scientific clarity, this identification [with the terminology of the Confession] must also be rejected.

This rejection [of this identification of terminology] does not affect the Confession of the mystery of the incarnation. The rejection relates to the mystification that has crept into the interpretation of this Confession.

Given the fact that both of these conceptions are presently again gaining influence, such a rejection [of this identification of terminology] is worthwhile not only for the investigation of the difference between Western Christendom and the partly anti-ecclesiastical, partly mystical-Eastern ecclesiastical currents from the past, but it may also prove to be helpful in strengthening the Augustinian tradition in the current spiritual battle.

Stellingen van Prof. Vollenhoven [Original Dutch]

A. Inzake het voortbestaan, de onsterfelijkheid en de substantialiteit der ziel

I. Het voortbestaan der ziel na den dood staat voor calvinistisch wijsgeerig denken buiten discussie.

II. Onsterfelijkheid [sic] is volgens de Heilige Schrift niet een oorspronkelijke eigenschap der ziel—laatsgenoemd woord genomen hetzij in den zin van “levende ziel”, hetzij in dien van “hart”—maar een gave, welke God, Die alleen onsterfelijkheid heeft, om Christus uit genade bij het jongste gericht Zijn kinderen schenkt.

De term “onsterfelijkheid der ziel” komt dan ook in de Heilige Schrift niet voor, en evenmin in de confessie.

Daarmee strookt, dat verschillende bekende Gereformeerde theologen tegen deze term ernstige bezwaren gekoesterd en ook geuit hebben, zonder dat dit zelfs in hun faculteit ooit tot strijd leidde, wyl niemand daaruit concludeerde, dat dit bezwaar hun instemming met art. 37 der Ned. Geloofsbelijdenis ongedaan zou maken.

III. Inzake de substantialiteit moge ik verwijzen naar de stellingen van collega Dooyeweerd.

B. Inzake de vereeniging der twee naturen in den Middelaar

I. De verschillen ten dezen hebben niet betrekking op de belijdenis van het mysterie der vleeschwording des Woords met de termen “hypostatische vereeniging”, “in eenigheid des persons” en “niet twee personen”, maar uitsluitend op de pogingen de menschelijk natuur van den Middelaar nader te omschrijven, met name op de termen “*anhypostatos*” en “onpersoonlijk”, daarotoe gebruikt.

II. Beide termen komen noch in de Heilige Schrift, noch in de belijdenis voor. De moeilijkheden beperken zich dan ook tot wijsgeerige-dogmaticale termen en hun beteekenissen.

III. Genoemde twee termen, hoewel tegenwoordig niet zelden promiscue gebruikt, hebben, blijkens de geschiedenis der leer omtrent den Middelaar, niet dezelfde beteekenis.

a) De eerste heeft, zoolang hij wordt onderscheiden van de tweede, zoowel in de practijk als in philosophicis een disqualificeerenden zin.

Bij de interpretatie van de leer omtrent den Middelaar wordt hij, zoolang men dit aanvoelde, d.w.z. zoolang het gevaar van het gnostische subjectivisme acuut was, door orthodoxe auteurs dan ook afgewezen.

b) De tweede term mist genoemden disqualificeerenden inslag; intusschen doet hij, zoolang men zijn oorspronkelijke beteekenis doorziet, slechts dienst in universalistisch-subjectivistische concepties, en wel als negatief correlaat van het positieve “gemeene menschelijke natuur”.

IV. Beide termen houden dus veel meer in dan de uitspraken der confessie.

Bij den eersten stamt dit meerdere uit een conceptie ook door collega Hepp bestreden; bij den tweede uit eene die wel met de oostersche, maar niet met de augustijnsch-westersche opvatting van het dogma strookt.

V. Het gebruik van beide termen in de oorspronkelijke beteekenis is dan ook door wie prijs stelt op het vasthouden aan de augustijnsche traditie af te wijzen.

VI. De reeds oude identificatie van deze twee termen met elkander berust op een niet scherp wijsgeerig onderscheiden van de betrokken concepties.

Ze dient dan ook reeds op grond van den eisch der wetenschappelijke helderheid afgewezen.

Gezien het feit, dat beide concepties tegenwoordig weer aan invloed winnen, is zul een afwijzing loonend niet slechts voor het onderzoek van de Wijsbegeerte in de eerste eeuwen onzer jaartelling, maar evenzoo voor het onderscheiden van philosophische stroomingen in eigen tijd.

VII. De eveneens reeds oude identificatie van één dezer of van beide termen met de terminologie der belijdenis berust hetzij op een bewuste interpretatie van de confessie in

den geest van genoemde concepties, hetzij op een niet scherp onderscheiden tusschen de belijdenis en één dezer of beide interpretaties.

Ook zij dient dus reeds op grond van den eisch der wetenschappelijke helderheid afgewezen.

Deze afwijzing raakt niet de belijdenis van het mysterie der vleeschwording, maar een mystificatie, die bij de interpretatie van dit onderdeel der confessie binnensloop.

Gezien het feit, dat beide concepties tegenwoordig weer aan invloed winnen, is zulk een afwijzing loonend niet slechts voor het onderzoek van het verschil tusschen het westersche christendom en deels anti-kerkelijke, deels mystiek-oostersche kerkelijke stroomingen in het verleden, maar zal ze mede ten geode kunnen komen aan de sterking van de augustijnsche traditie in den tegenwoordigen strijd der geesten.

Introduction revised Nov. 4/06